

Det kongelige barne-og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Dato: 28.09.2021

Vår ref: 21/03000-3

Deres ref:

Høringssvar fra Stavanger kirkelige fellesråd - endringer i gravplassloven og gravplassforskriften

Stavanger kirkelige fellesråd, SKF takker for muligheten til å komme med synspunkter og innspill til de foreslåtte endringene. I vår interne behandling er våre ansatte oppmuntret til å komme med innspill og synspunkter og høringssvaret er behandlet som sak 36/21 i Fellesrådet 22.9.2021

Vi tillater oss å ta opp noen tema som ikke direkte er listet opp i høringen, til slutt i høringssvaret.

Høringssvaret er bygd opp i samsvar med høringsnotatet.

2 Arkivlova

SKF støtter forslaget om at arkivloven gjelder gravplassmyndigheten, og at dette lovfestes

3 Taushetsplikt for ansatte på gravplassene og ansatte med oppgaver etter gravplassloven

SKF støtter at oppgaver etter gravplassloven skal være taushetsbelagt på lik linje med oppgaver som kommune og stat utfører.

SKF støtter forslaget om at det kun er plassering av anonyme graver som er omfattet av taushetsplikten.

4 Hvem behandler klage på vedtak gravplassmyndigheten har tatt etter offentlighetsloven

SKF støtter forslaget om at vedtak etter offentlighetsloven fattet av gravplassmyndigheten kan påklages til Statsforvalteren.

5 Uttale fra kirkelige organ ved søknad om anlegg, utvidelse eller vesentlig endring av gravplass.

SKF støtter forslaget om at gravplassmyndigheten må høre Den norske kirke i saker om gravplasser som har tilknytning til kirkebygg.

6 Krav om medlemskap i gravplasslova §22

SKF ser at likestillings og diskrimineringslovens §30 er dekkende og støtter forslaget om å oppheve §22, som gir unntak fra kravet om medlemskap i Den norske kirke for tilsatte i kirkelig fellesråd.

7 Nærmere regulering av urnevegg

I høringsnotatet står det: *denne forma for gravlegging i to omganger – første gong ved innsetjing i urneveggen og andre gongen ved nedsetjing i jorda, inneber ikkje brot på gravfreden.*

Hovudprinsippet skal framleis vere at oska skal i jorda.

SKF støtter at asken skal i jorden og ser at endelig gravlegging i urnevegg vil være uheldig. Vi legger til grunn at når graven i urnevæggen slettes, skal asken ikke legges om i ny urne før den settes i jorden. En bør vurdere å setta av egnet areal for gravlegging av aske fra urnevegg. En verdig håndtering av asken må uansett ivaretas.

For at urnevegg skal være et fullverdig alternativ mener SKF at det må gis anledning til å feste graven i urnevæggen videre etter fredningstiden er utløpt. Regler om dette bør fastsettes i lokale vedtekter.

Vi støtter forslaget om at det er gravplassforvaltningen som setter ned asken, uten dobbel registrering og at stedet er anonymt. Asken bør settes ned på samme gravplass som urnevæggen står. Dette kan reguleres i vedtekter.

Utforming av urnevegg

Det vil etter SKF sin vurdering være en forutsetning for etablering av urnegraver i urnevegg at gravplassmyndigheten selv kan fastsette antall urner i hver nisje og antall nischer i urnevæggen i lokale vedtekter.

Dersom platen defineres som en del av byggverket vil en kunne sette tydelige rammer for utforming i lokale vedtekter som alternativ til godkjenning.

SKF foreslår at det tas inn et nytt avsnitt, 15 b i gravplassforskriften der det særegne ved urnevegg kommer tydelig fram.

8 Navneflytting

SKF støtter alternativ 1 i punkt 8.5.3 *som gir gravplassmyndigheten myndighet til å tillate navneflytting til gravminne på en eksisterende grav eller på minnesmerke på en navnet minnelund et annet sted enn der vedkommende er gravlagt.*

SKF mener det ikke er behov for å avgrense i tid når en kan søke om navneflytting

Vi mener at det kan åpnes opp for muligheten til navneflytting til navnet minnelund der §21 også skal gjelde navna minnelunder. Denne muligheten kan reguleres i vedtektene om minnesmerket er utformet slik at dette praktisk kan gjennomføres, enten ved at det er plass til flere navn på samme plate, eller at det er plass til flere plater enn det er graver. Det forutsettes at navneflytting ikke opptar en grav i jorda. Kan-regler gir åpning for lokale muligheter. Vi støtter et åpnere regelverk.

SKF mener at det kan det kan festes tilleggsgrav i navnet minnelund. Dette er i tråd med vår praksis.

9 Nedbryting i kistegrav

9.2 Utvidet hjemmel til å stenge del av gravplass for kistegravlegging

SKF støtter forslaget om at deler eller hele gravplassen kan stenges permanent for kistegravlegging med begrunnelse i jordbunnsforholdene på gravplassen. Svært positivt med sterkt fokus på HMS for gravplassens ansatte og at jordbunnsforholdene gis avgjørende betydning.

SKF støtter ikke at det bør være et tilleggsvilkår at gravplassmyndigheten regner med at nedbrytingen neppe vil bli fullført på 60 år. Vi har ikke kunnskaper nok om nedbryting til å vite om en grav som ikke er nedbrutt etter for eksempel 40 år kommer til å være det etter 60 år. Lokale forhold må vurderes når tiltak skal iverksettes.

9.3 Krav til masser ved lukking av åpnet kistegrav

SKF støtter forslaget om at åpnet grav skal lukkes med masser som bidrar til nedbryting.

Det nytter ikke å lukke graven med dårlige masser. Masseutskiftning i enkeltgraver bidrar til at feltene på sikt kan bli bedre. Men, massene har liten påvirkning om graven fylles med vann.

9.4 Registrering av avvik

Registrering av enkeltgraver som ikke har tilfredsstillende nedbrytning er i tråd med vår praksis.

9.5 Økonomiske og administrative konsekvenser

SKF etterlyser en større statlig medvirkning og bidrag til utvikling av gravdatasystem.

10 Når festeren dør

SKF erfarer at dødsbo i liten grad opplyser om hvem som skal overta festet når en fester dør. Vi støtter derfor endringen som foreslås, der den som sørger for gravferden gis anledning til å bli ny fester der den avdøde hadde dette ansvaret.

11 Betaling for å fjerne gravminne

I Gravplassforskriften §21 tredje ledd brukes begrepet **eieren**. Vi oppfatter eieren her som fester jfr §20 tredje ledd.

Praksis er slik at de som fjerner gravminnet selv ofte betaler noen for å gjøre dette mens de som avventer i 6 måneder «slipper unna» denne kostnaden fordi ansvaret for gravminnet da tilfaller gravplassen.

I departementets vurdering konkluderes det med at gravplassmyndigheten bør ta kostnaden ved å fjerne gravminnet, fordi det er uheldig at lovverket er bygget opp slik at den som kjenner til lovverket kan slippe unna kostnader ved fjerning av gravminnet.

Vi deler synet på at det er uheldig og at en bør unngå oppbygging i lovverket som kan ha en slik kobling.

Vi ser det likevel som uheldig at ansvaret for gravminnet som helt tydelig er festers, overføres til gravplassmyndigheten når det blir til «avfall».

Dersom ansvaret for å fjerne gravminnene legges til gravplassmyndigheten, bør en også vurdere om det skal kunne settes en avgift for dette, eventuelt at denne kostnaden kan legges inn i og som del av festeavgiften.

I Stavanger tar vi ikke betalt for denne tjenesten. Vår gevinst ligger i å kunne gjenbruke graver og ha en god rotasjon og gjenbruk av gravene og da er det helt nødvendig å fjerne gravminner som ikke lenger er i feste. Det er etter vår vurdering lite å hente økonomisk ved gjenbruk. Å stimulere til gjenbruk har heller miljømessige positive sider ved seg og intensiver i regelverket knyttet til gjenbruk etterlyses.

SKF støtter at gravplassforskriftens § 21 tredje ledd første punktum oppheves. Dette er i tråd med vår praksis.

12. Hjemmel til å gi løyve til forsøk som avvik fra lova

SKF støtter forslaget

Som nevnt i innledningen vil vi komme med noen tilleggs-innspill, først forslag til endringer knyttet til gravlegging i dobbel dybde deretter harmoniseringsforslag.

A. Organisering av graver og gravstørrelser

A.1 Gravlegging i dobbel dybde

Denne muligheten er hjemlet i Gravplassforskriftens §18, der det står at kister kan gravlegges i to nivåer i samme grav når festere/ansvarlig ønsker det.

I Stavanger er dette mer hovedregelen enn unntaksregel. Vi ser at dette fungerer greit og det i svært liten grad er spørsmål knyttet til dette. Denne «tradisjonen» har festet seg i forvaltningen, hos befolkningen og begravellesbyråene og nedfelt i vedtektene.

Både kister og urner kan etter vår erfaring og vurdering, når forholdene tilsier det, settes på dobbel dybde. Denne muligheten bør kunne vurderes av gravplassmyndigheten og fastsette i vedtekter.

SKF mener at det i regelverket bør kunne legges til rette for gravlegging i dobbel dybde, for både urner og kister også i minnelund.

§18 bør omhandle både urner og kister og muligheten til gravlegging i to nivåer bør fristilles fra festerens vurdering og tillegges forvaltningen.

Forslag:

§18 Kister og urner kan gravlegges i to nivåer når forholdene på gravplassen er lagt til rette for det.

Den underste kisten skal ved gravlegging gis minst 1,5 meter jordoverdekning, for urner skal den underste ha minst 1 meters jordoverdekning.

A.2 Anonym grav §15 i gravplassforskriften

Barnegrav: I §15 i gravplassforskriften er kistegrav for dødfødte barn og barn under 1 år definert, 1,5 meter og 0,75 bred.

Vi ser at det er behov for slike graver, kanskje mer enn noen gang. Vi erfarer at flere ønsker gravminne eller plate i navnet minnelund.

Slik paragrafen er formulert er denne type grav knyttet til anonym grav. Vi mener denne bestemmelsen må flyttes til §13 og gjelde uavhengig av om graven er anonym.

Forslag:

§13 (ny andre ledd) Kistegrav for dødfødte og barn under 1 år skal være minst 1,5 meter lang og 0,75 meter bred.

Urnegrav: i §15 i gravplassforskriften er urnegrav for en enkeltstående askeurne definert til 0,5 meter lang og 0,5 meter bred. Slik paragrafen er formulert er enkel urnegrav knyttet til anonym grav. Vi mener denne bestemmelsen må flyttes til §14 og gjelde uavhengig av om graven er anonym

Forslag:

Urnegrav med plass til en urne skal være 0,5 meter lang og 0,5 meter

Urnegrav med plass til fire askeurner skal være minst 2,25m² stor og deles opp i fire like store arealer som hver gir plass til en askeurne. På gravplass anlagt før 1 januar 1997 kan gravene ha de opprinnelige dimensjoner.

B Ulike forvaltningsorgan for §13 og §14 i gravplassforskriften

Unntaksmuligheter for kistegravmål er hjemlet i §13, fjerde ledd og det er Gravplassmyndigheten som forvaltningsorgan som gjennom lokale vedtektene er gitt denne muligheten. For urnegravmål er det § 14 som har denne hjemmelen og da er det Statsforvalteren som kan fravike bestemmelsene

SKF mener en harmonisering må sikres slik at samme forvaltningsorgan er knyttet til både §13 og 14 og at den legges til Gravplassmyndigheten som i §13.

Med vennlig hilsen

Rune Skagestad
kirkeverge

Sissel Bryne Hedland
gravplassjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Det kongelige barne-og
familiedepartementet

Postboks 8036 Dep 0030 OSLO